

8 Wczesna zazdrość

Dla dobrego rozwoju dziecka ważne jest, aby doświadczało ono więcej dobrych doświadczeń niż złych doświadczeń. Negatywne doświadczenia rodziców, np. zachowanie paranoidalne, mają duży wpływ na rozwój niemowlęcia. Proces ten zależy od czynników zewnętrznych i wewnętrznych.

Czynniki zewnętrzne

Jeśli matka nie spełnia swojej roli matki. To zaprzeczenie może być również uzasadnione fizycznie lub psychicznie. Prowadzi to do traumy dziecka w związku z zapobieganiem jego podstawowym potrzebom.

Czynniki wewnętrzne

Czynniki wewnętrzne można uznać za podstawowe potrzeby niemowlęcia i zależy to od tego, w jakim stopniu są one przedstawiane jako pozytywne dla niemowlęcia lub nie. Dlatego też początkowe warunki genetyczne również odgrywają ważną rolę.

Melanie K (2002) wspomina o jednym z takich czynników, wczesnej zazdrości, który jest skuteczny od urodzenia i wpływa na najwcześniejsze doświadczenia niemowlęcia.

Psychoanaliza zajmuje się tym tematem od dawna. Zazdrość jest przedstawiana jako najważniejsza emocja. Freud w szczególności poświęcił wiele uwagi zazdrości kobiet penisu. Jakie jest znaczenie innych form zazdrości, męskiej potencji, męskiej zazdrości pozycji i posiadania kobiet, uczuć zazdrości wśród kobiet, itp.

Różnica między zazdrością a zazdrością

Często zazdrość jest mylona z zazdrością, i vice versa raczej rzadko. Melanie Klein w swojej książce "Zazdrość i wdzięczność" rozróżnia zazdrość i zazdrość: Zazdrość klasyfikuje ją jako wcześniejsze odczucie i udowadnia, że jest jedną z najbardziej prymitywnych i podstawowych emocji, należy ją odróżnić od zazdrości i chciwości.

Zazdrość opiera się na miłości, chce się posiadać ukochany przedmiot (matka-matka-matka-dziewczyna-niemowlę) i odsunąć na bok rywala, na przykład "rywalizację rodzeństwa". Zazdrość zawsze wiąże się z sytuacją trójkąta. Zrozumienie tej sytuacji nie jest możliwe we wczesnym dzieciństwie. Zazdrość natomiast zależy od tego, czy istnieje dwukierunkowa relacja, w której nie ma potrzeby dodawania trzeciego żywego przedmiotu: W przypadku niespełnionych potrzeb niemowlęcia w relacji obiektowej z matką (dziecko-matka-matka-matka-matka-matka-breast-przedmiot/jest to relacja obiektowa pomiędzy dzieckiem i matką). Zazdrość jest relacją do całego obiektu.

Innymi słowy, podczas gdy niemowlę dostaje swoją miłość i jedzenie, u źródła życia, pierś matki jest obiektem dla niemowlęcia, a kiedy rodzeństwo wchodzi w to w pobliżu tego źródła, pojawia się zazdrość i rywalizacja.

zachłanność

Dąży, niezależnie od konsekwencji, do posiadania wszystkiego, co można wydobyć z przedmiotu.

zazdrość

W przeciwieństwie do chciwości, zazdrość ma na celu posiadanie całego przedmiotu dla siebie. Obiekt może zostać całkowicie zniszczony. Chodzi o zachowanie obiektu dla siebie. Jeśli nie jest to możliwe, chce się zniszczyć dobro na obiekcie.

To zniszczenie jest źródłem zła, od którego dziecko zależy. Envy ma tak silny komponent libidalny. Niemowlę zależy od macierzyńskiej miłości. Piers matki jest przedmiotem dla dziecka, w tej relacji obiektowej poprzez zaprzeczenie podstawowych potrzeb niemowlęcia pojawia się trauma. Powtarzając te niepowodzenia obiektu, dziecko chce przejąć i zniszczyć obiekt. Matki często powtarzały matkom, że niemowlęta gryzą brodawki sutkowe podczas karmienia piersią.

Wiemy, że zęby symbolizują moc, siłę i siłę. Jeśli niemowlę je posiada, teraz chce być niezależne od matki i posiadać źródło dla siebie. I tak dzięki nowej mocy, którą posiada dzięki niej, piersi matki/źródła życia są wyrywane z piersi/źródła życia matki i niszczone przez właściciela, a tym samym pojawia się zazdrość.

Kiedy niemowlę staje się świadome piersi jako źródła życia i dobrych doświadczeń, zazdrość wzmacnia. Prawdziwa satysfakcja, że niemowlę przeżywa przy piersi daje mu poczucie, że pierś jest źródłem wszelkiego komfortu fizycznego i psychicznego. Niewyczerpany rezerwuuar żywności, ciepła, miłości, zrozumienia i wiedzy.

To doświadczenie satysfakcji zwiększa jego miłość i chęć posiadania, zachowania i ochrony piersi. Ale on również dostaje pragnienie, aby być źródłem takiej doskonałości. Zazdrość i chciwość mogą łączyć się, a pragnienie wysysania przedmiotu pojawia się całkowicie.

Dopóki połknięty pokarm jest postrzegany jako część piersi, jest on sam w sobie celem zazdrosnych ataków, które są również skierowane na obiekt wewnętrzny. Jeśli niemowlę ma poczucie, że jego wewnętrzna istota jest wypełniona uczuciami strachu i zła, podczas gdy pierś jest źródłem wszelkiego dobra, to zazdrośnie chce zepsuć pierś i rzuca w nią złe i szkodliwe części siebie. W miarę rozwoju, ataki te są następnie rozszerzane na macicę i jej dzieci oraz relacje między rodzicami.

W przypadku patologicznego rozwoju kompleksu Edypa zazdrość o związek rodziców odgrywa ważną rolę jako prawdziwa zazdrość.

Wczesna zazdrość

Jeśli wczesna zazdrość dziecka jest bardzo intensywna, zakłóca normalną aktywność w kierunku mechanizmów schizoidalnych. Podział na obiekt idealny i następny nie może być zachowany, ponieważ obiekt idealny wzbudza zazdrość, a zatem jest atakowany i niszczony. Dobre i złe wpływy są mieszane i działają na dekolit.

Introdukcja (proces licznika do projekcji, proces opisujący procesy wewnętrzne) idealnego obiektu jest poważnie zakłócona, a rozwój obrazu jest zakłócony. Gwałtowne uczucie zazdrości prowadzi do rozpaczki. Nie można znaleźć idealnego przedmiotu, nie ma więc nadziei na miłość lub pomoc z jakiegokolwiek strony. Zniszczone obiekty są źródłem niekończących się prześladowań i późniejszych wyrzutów sumienia. W tym samym czasie ego traci zdolność do wzrostu i asymilacji z powodu braku dobrej intiekcji. Powstaje wrażenie, że istnieje straszna przepaść między nim a obiektem. Zamyka to błędne koło: zazdrość uniemożliwia dobrą intiekcję, co z kolei zwiększa zazdrość. Silna nieświadoma zazdrość jest często źródłem negatywnych reakcji terapeutycznych i niekończących się zabiegów, Kernberg (2000), zwłaszcza w zaburzeniach osobowości i staje się widoczna w zaburzeniach osobowości granicznych.

Studium przypadku

Pacjent wykazał silną negatywną odpowiedź terapeutyczną. Terapeuta był udanym i silnym ojcem pacjenta, jego nienawiść do tej postaci była tak wielka, że analiza była wielokrotnie niszczone. Na pierwszy rzut oka wyglądało to jak **rywalizacja Edypalu z ojcem**, ale brakowało wyraźnej miłości do kobiet. Kobiety były pożądane tylko jako majątek ojca. Dla swojego własnego dobra uważał cię za bezwartościowego.

Jeśli mogli należeć do niego, to niszczył ich w duchu, tak jak wszystko inne, co posiadał jego ojciec. Nie był w stanie wprowadzić ojcowskiej potencji i utożsamić się z nią.

I. sen

W pierwszym roku analizy pacjent marzył o spełnieniu następującego marzenia. Umieścił narzędzia w bagażniku swojego małego samochodu, który należał do większego samochodu terapeuty, ale kiedy dotarł do celu, narzędzie zostało złamane.

interpretacja marzeń

Marzenie symbolizowało jego homoseksualizm i pokazuje, że chciał uprawiać seks z ojcem, ale jego nienawiść do penisa była tak wielka, że go zniszczył. Podobnie ten sen pokazał, że interpretacje, które czyniły go dobrym, były natychmiast rozdarte na kawałki przez niego i martwiły go wewnątrz.

Wkrótce analiza ujawniła, że były zazdrosne ataki na związek rodzicielski, które doprowadziły go do ataku i zniszczenia wszelkich powiązań między dwoma osobami. W miarę jak postępowała analiza, następowała również transmisja matczyna, której towarzyszyła rozpaczliwa zazdrość o postać matki. Nie mógł też jeść w obecności innych ludzi, zwłaszcza jedzenia, które jego żona dla niego przygotowała. Miał złudzenie, że jego żona zatruchiła jedzenie, że było ono zanieczyszczone lub zepsute.

Jeśli kobieta powiedziała cokolwiek podczas jedzenia, natychmiast bolał go brzuch. Konsekwencją były trudności w nauce, myśleniu, pracy i jedzeniu. Trudności intelektualne były dla niego szczególnie złe, ponieważ był bardzo ambitny z powodu jego zazdrosny charakter. Kiedy pacjent, po poprawie stanu zdrowia i latach analiz, miał przedstawić wyniki badań naukowych grupie kolegów, pojawił się kryzys. Miał nadzieję, że jego wyniki rozbiją szefa wydziału i napełnią go zazdrością, podczas gdy w tym samym czasie bał się zrobić z siebie głupca. Z jednej strony, widział wielki sukces, aby pokazać terapeutce, że jest lepszy niż on jest. Z drugiej strony, wyobrażał sobie również katastrofę, aby pokazać, w jaki sposób terapeuta go skrzywdził.

Wiedział już jednak, że bez pomocy terapeuty nie mógłby ukończyć swojej pracy i próbował postawić terapeutę na cokole. Terapeuta starał się wyjaśnić mu, że nie może mieć wpływu na to,

jak będzie się teraz działo. Pacjent bał się, bez względu na to, jak się okazało, szalał. Jeśli dobrze by się okazało, poszedłby na megalomana, a jeśli nie, spowodowałoby to depresję i prześladowania oraz niepokój aż do samobójstwa.

II Sen

Chodził ręka w rękę z dinozaurem przez Londyn, miasto było puste. Dinozaur był głodny i chciwy, a pacjent karmił go grudkami, które wyjął z kieszeni, pełen strachu, że dinozaury zjedzą go, gdyby nie miał już nic do nakarmienia. Pacjent powiedział, że dinozaur będzie ucieleśnieniem jego bezgranicznej próżności i będzie musiał nakarmić swoją próżność, bo inaczej go to zabije.

Interpretacja marzeń

Sen ujawnił również, że pacjenta dręczyła samotność, wyrzuty sumienia, poczucie winy i strach przed prześladowaniami. Gdy tylko próbował zaspokoić swoje zazdrosne pragnienia, zazdrość rosła, ponieważ człowiek był nieszczęśliwy.

Silna zazdrość mobilizuje potężne mechanizmy obronne. Z jednej strony, zepsucie lub deprecjacja, która nie niszczy całkowicie obiektu. Jaźń może również sięgać po sztywną idealizację i starać się zachować idealny przedmiot. Wszystkie te mechanizmy obronne przyczyniają się do okaleczenia ego.

U tego pacjenta były one wyraźnie widoczne. Okazało się, że dinozaur reprezentował również terapeutę, czyli zinternalizowanego ojca. Jeśli pacjent uważał się za udanego, miał uczucie, że wypełni swoje przedmioty ogromną zazdrością. Superego wydawało mu się zazdrosne i szkodliwe dla niego jako przykład, który zaatakował całą jego pracę, jego osiągnięcia i całe dobro, które posiadał.

Pacjent próbował się chronić, rozdzielając i idealizując próby. Gdzieś zawsze pojawiał się wyidealizowany obiekt, z którym mógł się częściowo utożsamiać. Rytm ten szybko się zmieniał

i zmieniał. Idealizacja jest zawsze związana z istotnym warunkiem. Idealny obiekt musiał być postrzegany nie tylko jako własna własność, ale także jako własna twórczość. Potrzebował zewnętrznego przedmiotu, który zaspokoiłby go całkowicie i nieprzerwanie. Jeśli warunek ten został spełniony, mógł poddać się fantazji, że on sam był źródłem pożywienia, a przedmiot zewnętrzny całkowicie zaprzeczył lub pogardzany.

Najlżejsze zaprzeczenie, jednak stało się dla niego jasne, że pierś matki, a nie on sam był źródłem życia i pożywienia. To doprowadziło do ataków na terapeutę. Jeden raz terapeuta jest demonizowany, drugi raz umieszczony na cokole. Potrzebuje go jako idealnego projektu. Pacjent identyfikował się z terapeutą i czuł się zarówno wielki, jak i przygnębiony.

Inny przykład

Jest to szczęśliwie zamężna, pracująca kobieta w średnim wieku. Była całkowicie wchłonięta w swoim zawodzie, bardzo udana, ale miała depresje i zahamowania w pracy, zwłaszcza w pracy twórczej. Nie przejawiała zazdrości, była łatwa do wchłonięcia i nauczania się, nie wykazywała oznak negatywnej odpowiedzi terapeutycznej. Matce prawie nie było zazdrości. W sytuacjach trójkąta panowały intensywne uczucia rywalizacji. Były silne uczucia rywalizacji w stosunku do małej siostry, bo myślała, że jest ulubieńcem rodziców. Przede wszystkim była rywalką w miłości ojca. Kiedy siostra zmarła w wieku czterech lat, była pełna winy i przygnębiona. Innym aspektem analizy była zazdrość penisa. Pacjentka rywalizowała z ojcem i starszym bratem o miłość matki. Tworzył utajony wzór homoseksualny.

Matka rzadko pojawia się w tych analizach

Pacjentka była w stanie pracować, ponieważ była bardzo zainteresowana swoją pracą. Ale jak tylko zdawała sobie sprawę z własnych ambitnych celów, pojawiły się zahamowania w pracy. Zazdrość pojawiła się w analizie dopiero za późno. Stopniowo dochodził do złudzeń. Uważała, że szczególnie mężczy koledzy pracują przeciwko niej, jej brat za plecami próbuje umówić się na wizytę z terapeutą, jej mąż jest niewierny, itp. Wiedziała, że to były fantazje, ale martwi się o

rywalizację z mężczyznami i bała się ich zemsty, którą im poprawiła. Stopniowo zniknęły złudzenia.

Swoje fantazje

Pewnego dnia dostała na głowie małą brodawkę. Początkowo nie traktowała tego poważnie. Dopiero poprzez fantazje okazało się, że myślała, że ma brodawki w mózgu, z którymi czasami kojarzyła rosnący penis znajdujący się w jej głowie.

Jakiś czas później była z mężem w firmie, z której wzięła balony dla swoich dzieci. To ona skojarzyła się z własnymi wspomnieniami z dzieciństwa, gdy jej rodzice przywieźli swoje balony społeczeństwa, które z nimi odwiedzili.

Na uroczystości, w której uczestniczyła wraz z mężem, uczestniczyła również starsza pani, która cierpiała na wypadanie włosów nerwowych, zwana Marią.

Pacjent mówi o marzeniu

Miała na głowie roślinę, rzekomo wynik choroby skóry, wyglądało to bardzo odpychająco. To mógł być również rak. Chociaż pacjentka nie martwiła się w swoim śnie, to jednak była dla niej jedynie obrzydliwa i denerwująca. Zauważyła, że ta roślina siedzi obok wojny. Sen zadziwił i niepokoił pacjenta.

interpretacja marzeń

Ona skojarzyła straszliwy wzrost na głowie z wypadaniem włosów Joanny. Często obiecywała sama sobie i zamiast **Marty** nazywał się **Maria**. Marta była przeciwieństwem Marii, pięknej młodej kobiety, która niedawno urodziła dziecko. Przypomniała sobie, jak zazdrosna była o piękne włosy swojej siostry i w Marcie zobaczyła teraz swoją małą siostrę.

Pod koniec sesji pacjentka przypomniała sobie, że jej choroba skóry była chorobą Grind i że

zazdrość była jak Grind lub rak i że zazdrość przenikała wszystkie jej relacje i działania. Powoli zdała sobie sprawę, że jest zazdrosna o wszystko. Życzyłaby sobie, aby pielęgniarka miała wszystko, co jej zabrała. Pierwszym obiektem jej zazdrości była jej matka, reprezentowana w jej stowarzyszeniach przez Jeana.

To, co ona sama posiadała, jej małżeństwo, jej dzieci, jej umiejętności były zdenerwowane przez poczucie winy. Czuła się chciwa i winna, zwłaszcza gdy zdała sobie sprawę, że nieświadomie używa swoich darów, aby wzbudzić zazdrość. Jak starała się w przeszłości, aby jej zazdrość rzutować na siostrę. W rzeczywistości zazdrość była wojną w jej mózgu, która przeszkadzała w całej jej twórczości. Kilka dni po analizie snu, brodawka całkowicie wyschła i odpadła. Osobowość może rozwijać się stosunkowo dobrze, gdy uczucia zazdrości są oddzielone, ale tylko kosztem znacznego zubożenia.

Rozdwojona zazdrość jest ciągłym zagrożeniem, przez które część psychotyczna może się jeszcze przebić. Przy normalnym rozwoju zazdrość staje się bardziej zintegrowana. Zadowolenie odczuwane na piersi wzbudza podziw, miłość, wdzięczność i zazdrość jednocześnie.

Jak tylko ego zaczyna się integrować, uczucia zaczynają wchodzić w konflikt ze sobą. Jeśli zazdrość nie jest przytłaczająco silna, przeważa wdzięczność. Sąsiednie uczucia na pierwotnym obiekcie pozostają, nawet jeśli zachowane tłumione. Po części są one przesunięte od pierwotnego obiektu do rywala i mieszają się z uczuciami zazdrości, które odnoszą się do rywala. W przypadku rozwoju patologicznego, nadmierna wczesna zazdrość ma drastyczny wpływ na przebieg pozycji paranoiczno-chizoidalnej, do której psychopatologii się przyczynia.

literatura

Melanie K, dzisiaj (2002): Rozwój teorii i praktyki, tom 1. Wkład w teorię

Elsabeth Bott Spillius (red.), Klett-Cotta Verlag.

Prof. Dr. Andrawis